

INAUGURACIÓ DEL CURS 2010-2011

RESUM DE LA MEMÒRIA DE L'ANY ACADÈMIC 2009-2010

Magnífica Senyora Rectora,
Molt Honorable Senyor President,
Senyor President del Consell Social,
Senyores i senyors claustrals,
dignes autoritats,
Senyores i senyors,

Ara fa un any, en aquest mateix acte, vaig definir el curs que començàvem –i que ara donem per enllestit– com l'any en què començava el canvi universitari més important dels darrers segles. Amb aquestes paraules volia destacar la transcendència per a la nostra institució de l'inici de la major part dels plans d'estudis adaptats a les exigències de l'espai europeu d'ensenyament superior. Sense que sigui presumpció per part meva, crec que no vaig errar gaire la predicció –i això malgrat que he de reconèixer que no som una persona que es distingeixi per les qualitats de vidència–, ja que ens trobem davant un canvi que afecta no solament, de forma més o menys agosarada, els plans d'estudis, sinó també el model educatiu i de la universitat vigent al llarg dels darrers segles.

Per evitar que un canvi d'aquesta naturalesa s'acabi convertint en una mena de «fer dissabte», en un «treure la pols» als mobles vells i arnats que es troben a dependències en les quals el sostre cau –per evitar que, com diria l'escriptor Giuseppe Tomasi di Lampedusa, sigui «necessari que tot canviï perquè tot segueixi igual»–, per evitar-ho, és necessari anar als fonaments mateixos del que es vol canviar. En aquest sentit, la UIB ha modificat aquest curs la seva norma fonamental, els seus Estatuts, i és una de les quatre universitats espanyoles que els ha adaptat a la reforma de la Llei orgànica d'universitats, i, per altra banda, que els ha preparat per als canvis que viurem els propers anys.

Si bé els Estatuts reflecteixen la concepció que la comunitat universitària i la societat tenen de la universitat en un determinat moment, la finalitat i els grans trets que s'han recollit als texts estatutaris al llarg dels segles no ha canviat. Així, als «Estatutos, y Privilegios de la Vniversidad Lvliana del Reyno de Mallorca», publicats l'any 1698 –l'exemplar dels quals és el que porten el bidells de la Universitat a la processó acadèmica i que ara es troben damunt la taula presidencial–, ja es feia referència al fet que el «bien publico que se considera en el buen gobierno de dicha Vniversidad, [hizo que] dispusiessemos las ordenaciones, y estatutos concernentes para el regimen de dicha Vniversidad á que condecendimos por lo mucho que interesa [...]; pues esta no puede subsistir sin que tenga leyes para su gobierno».

Un canvi tan important en la concepció de la universitat arran de la implantació de l'espai europeu d'ensenyament superior no pot tirar endavant de forma satisfactòria sense l'esforç de tots els membres de la comunitat universitària. Requereix la implicació activa del personal docent i investigador i del personal d'administració i serveis, però també fa necessària la participació, fins i tot la comprensió, dels alumnes. Així doncs, la UIB al llarg d'aquest darrer curs ha realitzat un esforç col·lectiu molt important i que, moltes vegades, no es veu en un primer cop d'ull.

Quan arribem a la Universitat, als nostres edificis, als nostres llocs de treball, als nostres despatxos, a les aules, als laboratoris, no ens adonem del gran nombre de persones que fan possible que puguem desenvolupar la nostra tasca. A la vegada, cadascú de nosaltres, amb el seu esforç i treball, fa possible que la Universitat presti el servei que la societat n'espera. Com a prova del que els acab de dir, els convid a fer memòria d'un dia qualsevol a la vida de la nostra institució.

A la UIB hi han treballat aquest curs 1.247 professors. Doncs bé, quan els primers arriben al campus, al voltant de les vuit del matí, per impartir les primeres classes de la jornada lectiva, ja hi ha un grapat de persones o bé fent feina des d'abans o bé que també inicien la seva activitat diària. Em referesc fonamentalment al personal dels serveis contractats: neteja, seguretat,

manteniment, jardineria, cafeteries, reprografia, etc. En aquest sentit, la UIB, l'any acadèmic 2009-2010, ha mantingut serveis contractats amb 13 empreses, cosa que ha suposat donar feina a quasi 200 persones.

Per altra part, al voltant d'aquestes hores matineres ja s'ha incorporat als seus llocs de treball la major part del personal d'administració i serveis –només manquen les persones que s'hi incorporaran en el torn de tarda. El darrer curs han treballat a la UIB 569 persones, entre funcionaris i contractats, que pertanyen a aquest grup de personal. D'ells, s'han promocionat 52 persones mitjançant els processos de promoció interna a escales superiors i de promoció horitzontal –aquest darrer, aplicat per primera vegada a la nostra universitat. Hem de tenir en compte també les 256 persones contractades amb càrrec a projectes de recerca i que desenvolupen tasques de recerca o de suport administratiu. Totes aquestes persones han fet –i fan– possible el funcionament de l'administració de la Universitat, i que alumnes i professors –i, fins i tot, el mateix personal d'administració i serveis– hagin rebut un suport imprescindible per a la seva tasca.

El personal docent i investigador, juntament amb el personal d'administració i serveis, ha fet possible que aquest darrer curs s'hagin impartit a la UIB 25 noves titulacions de grau (més 6 als centres adscrits), 33 màsters oficials i 37 titulacions de llicenciatura, diplomatura o títols equivalents (més 11 als centres adscrits), així com 64 títols propis i 26 cursos de doctorat –la meitat dels quals tenen menció de qualitat. Per part seva, l'Institut de Ciències de l'Educació ha portat a terme 73 activitats, entre cursos, jornades, accions formatives i seminaris.

El personal d'administració i serveis i el docent i investigador han desenvolupat la seva tasca en sis facultats i quatre escoles universitàries –des de fa uns dies tenim una escola menys i una facultat nova, la de Turisme, com a resultat de la transformació de l'Escola Universitària de Turisme–, tot això a més de quatre centres adscrits, 18 departaments, tres instituts universitaris de recerca –dos dels quals de caràcter mixt amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques–, dos instituts de recerca propis i l'Institut de Ciències de l'Educació, sense deixar

de costat els distints serveis i oficines universitaris –al voltant de 50– ubicats al campus, a la ciutat de Palma i a les seues universitàries de Menorca i d'Eivissa i Formentera, en un total de 18 edificis administratius.

El manteniment de tota aquesta infraestructura és molt complex, i els mateixos usuaris en som conscients. Si al llarg d'aquest curs els membres de la comunitat universitària hem pogut fer ús en condicions de les instal·lacions universitàries, ha estat gràcies a un important esforç inversor i també a la tasca de persones que treballen en diversos serveis universitaris sota la direcció dels vicerectorats d'Infraestructures Universitàries i d'Estudiants i Campus. Així, i pel que fa al manteniment dels edificis, s'han portat a terme més de 8.400 actuacions per part del Servei de Manteniment. Per altra part, s'han realitzat obres d'actualització i millora en aules, laboratoris i despatxos, així com en les instal·lacions de diversos edificis. Cal destacar també la construcció de l'ampliació del Centre de Tecnologies de la Informació i la continuació de les obres de can Oleo, la durada de les quals sembla que aviat superarà la de la construcció de la piràmide de Keops.

Una part important del quefer universitari és la recerca, que, a més a més, és l'activitat que caracteritza la Universitat com a institució. Si bé l'element fonamental de la investigació és el personal investigador, aquest ha rebut el darrer any, i una vegada més, l'ajuda del personal de l'Oficina de Suport a la Recerca (OSR) i de l'Oficina de Transferència de Resultats de la Investigació de la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears (OTRI-FUEIB). Gràcies a la feina combinada de tots ells, la UIB ha mantingut vius 223 projectes de convocatòries anteriors, als quals s'han d'afegir 103 nous projectes de recerca, per valor de més de cinc milions cinc-cents mil euros. I com un important resultat de la recerca, cal esmentar les 38 tesis doctorals llegides.

Aquests recursos humans –professors, personal d'administració i serveis i altres persones que treballen diàriament a la UIB–, l'oferta acadèmica i de recerca, les oficines i serveis –propis i contractats– i les infraestructures de la Universitat, tots ells s'han posat a disposició dels alumnes, perquè, quan arriben a les aules,

els laboratoris, les biblioteques i altres dependències de la UIB o, fins i tot, quan accedeixen als serveis universitaris mitjançant les noves tecnologies de la informació i de la comunicació, puguin gaudir d'un servei públic d'educació de qualitat. D'aquesta manera, més de 23.200 alumnes s'han beneficiat de l'oferta acadèmica de la Universitat i dels seus centres adscrits. Cal fer menció aquí dels programes d'intercanvi, que han permès que 262 alumnes d'altres universitats espanyoles i estrangeres hagin pogut cursar estudis a la nostra universitat. I que, paral·lelament, 292 alumnes de la UIB hagin pogut conèixer altres universitats.

L'esforç conjunt dels membres de la comunitat universitària ha tingut com a resultat que l'any 2009-2010 –encara que són dades provisionals– més de 1.400 alumnes hagin obtingut la titulació corresponent a la llicenciatura, diplomatura o títols equivalents, màsters oficials i doctorat, així com prop de 1.800 títols propis.

La UIB presta el seus serveis no només als membres de la comunitat universitària, sinó també a la societat en general. Prova d'això és la important oferta cultural que ha mantingut el darrer curs i que ha estat formada per més de setanta accions, a les quals han assistit prop de 6.000 persones.

Moltes vegades he fet referència a la qualitat com a qualificatiu de l'activitat universitària. I és en aquesta línia que la UIB ha fet el curs 2009-2010 una important aposta perquè la qualitat i l'excel·lència siguin pilars fonamentals de la seva actuació. Em referesc a la preselecció de la UIB, per part de la Comissió Tècnica del Ministeri d'Educació, per a l'obtenció de la qualificació de Campus d'Excel·lència Internacional. Per tal de configurar un projecte més atractiu i competitiu, s'acaba de presentar a la segona fase de la convocatòria el projecte «Campus Internacional Pirineus-Mediterrània: sostenibilitat turística, aigua i recerca avançada», en el qual participen la UIB, la Universitat de Girona i l'Agència Estatal Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). Aquest projecte es vincula amb el Pol de Recerca i Ensenyament Superior Transfronterer Pirineus-Mediterrani, constituït per les dites universitats, a més de les universitats de Lleida, París VI (Pierre i Marie Curie) i Via Domícia de Perpinyà.

Malgrat que la UIB no ha obtingut aquest curs l'èxit de «la Roja» –ni els doctors en dret no ens hem cosit, encara, l'estrella a la musseta–, han pogut veure que la nostra universitat ha desenvolupat una intensa i variada activitat al llarg del darrer any acadèmic. Davant la impossibilitat de fer-ne una relació exhaustiva – que poden trobar a la versió extensa de la Memòria–, els darrers minuts he volgut transmetre'ls la interacció i la necessària col·laboració entre tots els membres de la comunitat universitària. El contingut de la memòria d'activitats de la UIB reflecteix la feina conjunta de totes les persones que treballen a la Universitat, siguin membres del personal docent i investigador, del personal d'administració i serveis, del personal dels serveis contractats o, fins i tot, dels alumnes. La nostra tasca depèn de la d'altres persones, encara que no siguem gaire conscients d'aquest fet.

D'acord amb la política de retallades aplicada a funcionaris i organismes públics, he escurçat la meva intervenció un 5 per cent de mitjana en relació amb altres anys. Ara bé, no vull acabar sense referir-me al fet que, aquest proper curs, entre altres moltes activitats de la vida acadèmica, se celebraran eleccions a Rector de la Universitat. Fa tres anys em vaig adreçar a vostès per primera vegada des d'aquest mateix lloc en exercici de les funcions institucionals que em corresponen. Si em permeten parafrasejar Fra Luis de León, els diria allò de «decíamos ayer». I fa tres anys els vaig dir que em donaria per satisfet si les noves generacions d'estudiants no pensessin el mateix que jo quan, a la seva edat, assistia a aquests tipus d'actes: que estaven farcits d'intervencions llargues i avorrides.

Es diu que l'escriptor anglès Gilbert Keith Chesterton va decidir, en la seva edat adulta, de convertir-se al cristianisme després d'haver escoltat a un capellà catòlic un sermó que era un model d'avorriments, mediocritat i, sobretot, d'estultícia intel·lectual. L'escriptor va pensar que si l'Església catòlica havia pogut sobreviure vint segles amb personatges com aquell, és que era l'autèntica i Déu hi estava al darrere. Com se sol dir: «E se non è vero, è ben trovato». Doncs

bé, em donaré per satisfet si conclouen que si la UIB encara continua amb bona salut després de les meves intervencions, és que té qualque cosa especial i que val la pena treballar per ella. Això darrer els ho puc ben assegurar.

Siguin quins siguin els resultats de les properes eleccions a Rector, els puc garantir que per a mi ha estat un autèntic plaer treballar per a la UIB des de la Secretaria General, gràcies a la confiança que va dipositar en mi la Rectora Montserrat Casas. I, per descomptat, per a mi ha estat una satisfacció poder-los avorrir un poquet any rere any amb les meves intervencions.

Moltíssimes gràcies per l'atenció que m'han dedicat els darrers anys, i no oblidin que val la pena treballar per la Universitat, i això malgrat aquest Secretari General que els parla.

Moltes gràcies!